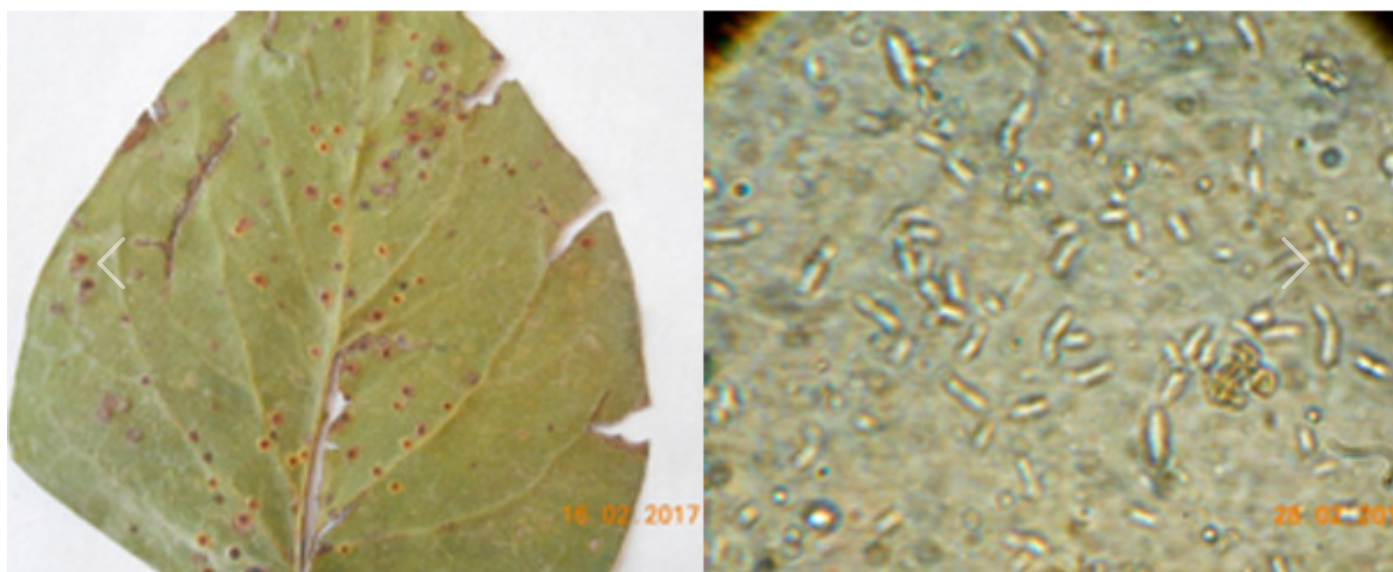

Болести јоргована

Автор(и): проф.д.с.н. Маријана Накова, Аграрен универзитет Пловдив; проф. д-р Борис Наков, Аграрен универзитет Пловдив; гл. ас. д-р Катја Василева, ИЗК "Марица" - Пловдив

Дата: 04.05.2017 *Брой:* 5/2017

Poslednjih godina, poljoprivrednici su zabrinuti zbog pojave i širenja bolesti, uglavnom na ukrasnom žbunju, nekom lisnatom povrću i začinskom bilju (za jela i konzerve). Sprovedeni monitoring pokazuje da su se pojavili uzročnici bolesti koji su još uvek nepoznati u praksi i za koje su podaci u literaturi nedovoljni. U periodu 2015–2016. sprovedena su istraživanja na vegetaciji koja je bila ozbiljno pogođena bolestima.

Обични јоргован (*Syringa vulgaris*)

Прашина /*Microsphaera syringae*/ – novi patogen na jorgovanu. Bolest se lako uočava na biljkama. U početku se na gornjoj strani lisne ploče pojavljuje beli, a kasnije sivkasti, rastresiti micelijski premaz (Sl. 1). Obično se prvi

simptomi razvijaju oko glavnih nerava, a zatim se micelijum brzo širi po lisnoj ploči. Naknadno, listovi postaju braon, a oni koji su ozbiljno pogođeni postaju nekrotični i opadaju. Prašina takođe parazitira na mladim izdancima i cvetnim organima. Na micelijumu gljive formiraju se kleistotecije patogena.

Braon lisne pege /*Gloeosporium syringae*/ – novi patogen na jorgovanu.

Bolest se intenzivnije proširila 2016. godine. Na gornjoj strani listova formiraju se zaobljene, svetlobraon, blago udubljene pege, sa strane obrubljene tamnijim, blago uzdignutim ivicama (Sl. 2). U nekrotičnim tkivima nalaze se acervuli gljive.

Sive lisne pege /*Septoria syringae*/ – novi patogen na jorgovanu.

Na listovima se formiraju svetlobraone pege sa tamnijom ivicom i svetlosivim centrom, prošarane crnim tačkicama – piknidijama patogena.

Suzbijanje bolesti na jorgovanu treba da bude pre svega preventivno:

Oboljele izdanke treba iseći i spaliti;

Nakon opadanja listova, listove treba sakupiti i spaliti;

Nema registrovanih fungicida za suzbijanje bolesti jorgovana. Za preventivno prskanje protiv prašine mogu se koristiti proizvodi koji sadrže sumpor. Ako takvi nisu dostupni na tržištu, može se pripremiti sumpor koji se može suspenzovati prema sledećem receptu: za 10 L rastvora, pomešati 200 g sumporovog praha sa 20 g praška za pranje ili tečnog deterdženta za veš (20–30 ml). Smesa se dobro promeša do konzistencije paste. Zatim se dodaje voda do 10 L uz neprekidno mešanje. Efikasnost se povećava ako se doda 8–10 g kalijum-permanganata ili 50–60 ml čistog formalina.

Zimsko prskanje protiv prašine se takođe može izvesti samo sa kalijum-permanganatom – 30–40 g, uz dodatak 10–20 g sode bikarbone.

U slučajevima mešovite infekcije lisnih pega i prašine, pre i posle cvetanja, može se izvršiti prskanje sa Topsin M – 0,1% ili bordoskom mešavinom 1%, u kombinaciji sa čistim formalinom – 0,5%.